

***ПАРІЙ Сергій Григорович,**
викладач кафедри бойового та
логістичного забезпечення
Київського інституту Національної
гвардії України*

***АНДРОСЮК Ігор Юрійович,**
курсант курсу №4 (1 рік навчання)
факультету забезпечення державної
безпеки, Київського інституту
Національної гвардії України*

ДОСВІД МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО

Значимість медичної підтримки, яку надають країни-члени НАТО під час військових операцій, виходить за межі самого альянсу. Перебуваючи в складних геополітичних умовах та беручи участь у різноманітних військових походах, роль медичної допомоги виходить на передовий план у стратегіях їхніх операцій. Значення медичної підтримки НАТО перевершує його безпосередній контекст; воно слугує цінним вивченням для інших країн, які прагнуть підвищити власні можливості військової медичної допомоги. Аналізуючи принципи, практики та результати медичних операцій НАТО, країни - не члени можуть взяти надзвичайно цінні уроки про ефективне надання медичної підтримки в умовах складних та динамічних середовищ. Варто досліджувати, чому медична підтримка, яку надають країни-члени НАТО під час військових операцій, містить критичні уроки для інших країн, які прагнуть підвищити свою інфраструктуру охорони здоров'я та можливості реагування перед загрозами глобальної безпеки.

Медична підтримка, яку забезпечують країни-члени НАТО під час військових операцій, має кілька особливостей:

1. Багатонаціональна співпраця;
2. Стандартизація;
3. Комплексний догляд;
4. Інтеграція з операційним плануванням;
5. Акцент на захист здоров'я сил.

1. Багатонаціональна співпраця в медичній підтримці є основою підходу НАТО до військової медичної допомоги під час операцій. Країни-члени вносять свій вклад у медичний персонал, обладнання, матеріали та медичні заклади, щоб створити колективні можливості, які перевершують суму їх частин. Цей обмін забезпечує доступність медичних ресурсів там, де вони найбільш потрібні, та максимізує ефективність медичних операцій.

Спільні тренування та багатонаціональні медичні симуляції підвищують інтероперабельність та готовність медичного персоналу з різних країн. Ці вправи надають можливість практикувати спільну роботу в умовах симульованих операційних середовищ та вдосконалювати процедури надання медичної допомоги.

Багатонаціональна співпраця поширюється на медичну евакуацію та транспортування, де країни-члени можуть обмінюватися ресурсами, такими як літаки для медичної евакуації або мобільні медичні заклади, для забезпечення своєчасної та ефективної евакуації поранених до спеціалізованих центрів медичного обслуговування.

Також обмін інформацією та уроки, які вивчені з минулих операцій та медичних досвідів, сприяють постійному вдосконаленню та адаптації в багатонаціональних медичних командах. Навчаючись з успіхів та викликів інших, країни-члени можуть підвищити колективні медичні можливості.

2. Оперативна медична підтримка сил НАТО має відповідати стандартам, прийнятним для всіх країн-учасниць. Навіть під час кризи чи війни мета полягає в тому, щоб забезпечити стандарт медичної допомоги, максимально наближений до переважаючих медичних стандартів мирного часу, враховуючи труднощі, які виникають у військових умовах.

Незважаючи на відмінності в національних системах охорони здоров'я та процедурах, країни-члени НАТО прагнуть до стандартизації медичної підтримки під час операцій. Усі країни-члени НАТО визначають загальні стандарти та протоколи для медичної допомоги під час військових операцій. Це включає встановлення стандартів надання першої допомоги, процедур евакуації поранених, та управління медичними запасами. Стандартизація також зачіпає технічне обладнання, яке використовується для медичних процедур, від медичних інструментів до обладнання для діагностики та лікування. Медичні засоби та ліки, що використовуються для надання медичної допомоги. Всі медичні працівники, які беруть участь у військових операціях, проходять навчання згідно з однаковими стандартами та вимогами. Це забезпечує, що усі члени медичних команд розуміють та виконують одні й ті самі процедури та протоколи. Усі медичні записи та звіти також стандартизуються, щоб забезпечити їхню однорідність та доступність для усіх членів медичної команди та військового керівництва.

3 Країни-члени НАТО надають пріоритет комплексному медичному догляду, що охоплює широкий спектр медичної допомоги. На передньому плані комплексної допомоги - забезпечення негайної травматичної допомоги для надання допомоги у випадках життєво важливих травм, отриманих на полі бою чи в операційних середовищах. Це включає швидку оцінку, стабілізацію та лікування критичних травм з метою максимізації шансів на виживання та мінімізації ризику довгострокової інвалідності. Комплексна допомога виходить за рамки негайної травматичної допомоги та охоплює вторинні та терціарні рівні медичного втручання. Це може включати хірургічні втручання, управління інтенсивною терапією та спеціалізоване медичне лікування для вирішення складних травм чи медичних станів, що вимагають постійного моніторингу та втручання. Також вона включає реабілітаційні послуги з метою сприяння відновленню, відновленню функцій та максимізації якості життя поранених осіб. Це може включати фізичну терапію, професійну реабілітацію та психологічну підтримку з метою полегшення повернення до цивільного життя або військової

служби, залежно від потреб та можливостей кожної людини. Окрім лікування травм та хвороб, комплексна допомога підкреслює важливість профілактичних заходів для зменшення ризиків для здоров'я та підтримки загального благополуччя серед військовослужбовців. Це може включати програми вакцинації, медичні обстеження, освіти щодо гігієни та заходи з охорони навколишнього середовища для запобігання вибухів хвороб та забезпечення оптимального стану здоров'я. Комплексна допомога визнає важливість звертання уваги на психологічне благополуччя військовослужбовців, зокрема тих, хто був підданий травматичним подіям або тривалим періодам стресу під час військових операцій. Це може включати консультування, психологічні оцінки та доступ до психологічної підтримки для вирішення психологічних травм, посттравматичного стресового розладу (ПТСР) та інших проблем з психічним здоров'ям. Такий всебічний підхід забезпечує, що медична підтримка відповідає різноманітним потребам військового персоналу на протязі всього процесу догляду.

4 Країни НАТО влітають медичну підтримку в загальний процес операційного планування, причому медичні аспекти враховуються при визначенні місійних цілей, логістики та оцінки ризиків. Це забезпечує стратегічне розміщення медичних ресурсів для підтримки успішності місії та зменшення ризиків для персоналу. Планування медичної підтримки розпочинається з аналізу медичних потреб військових сил у контексті конкретної операції. Це включає прогнозування можливих травматичних сценаріїв, оцінку ризиків для здоров'я та потреб у медичних ресурсах для надання належної допомоги. Медичні фахівці повинні бути активно включені у процес операційного планування з метою забезпечення врахування всіх медичних потреб під час розробки та реалізації операційних планів.

Оцінка медичних ризиків та розробка заходів безпеки є невід'ємною частиною операційного планування. Це включає визначення потенційних загроз для здоров'я військовослужбовців та розробку стратегій їх запобігання та мінімізації.

Медичні плани повинні бути гнучкими та можливими до швидкої адаптації до змінних умов на місці, включаючи здатність швидко мобілізувати резервні медичні ресурси та забезпечити допомогу в непередбачуваних ситуаціях.

5 Члени НАТО надають великий акцент на захист здоров'я сил, включаючи профілактичні заходи для мінімізації ризику захворювання, травм та психологічних травм серед військового персоналу. Цей проактивний підхід спрямований на збереження здоров'я та благополуччя розгорнутих сил.

НАТО зараз стикається з загрозою асиметричного конфлікту та тероризму, коли цивільне суспільство, а не лише військові, перебуває під загрозою нападу. Тому відповідний захист здоров'я сил — це ключова компетенція. Ефективна та надійна система військової медичної підтримки допомагає зберігати довіру військового персоналу та широкої громадськості до військових та їх політичного керівництва. Крім того, військова медицина розширилася за межі виключно

клінічних аспектів на такі області, як профілактична медицина, медична розвідка, епідеміологічний нагляд та скринінг, а також регулювання пацієнтів.

На жаль, у багатьох країнах відсутність медичних ресурсів стала серйозним обмеженням для їх операційної здатності. Внаслідок цього, міжнародні варіанти медичної підтримки стають все більш необхідними та вимагають складнішої координації на кожному рівні штабу, особливо після переходу від довгострокового планування холодної війни до поточного стратегічного та операційного планування. Охорона здоров'я та медичний догляд під час операцій все більше стають відповідальністю оперативних командирів Альянсу і, часом, можуть стати навіть головною проблемою для командира.

Медичне забезпечення країн НАТО є важливим джерелом для вивчення та адаптації для інших країн через їх передовий досвід та підходи. Загрози асиметричних конфліктів та тероризму наголошують на важливості відповідного забезпечення здоров'я військовослужбовців та цивільного населення під час військових операцій. Розвиток мультинаціональних рішень та підходів до медичного забезпечення відображає важливість співпраці та координації між різними країнами. Такий аналіз необхідний для підвищення ефективності та готовності до впорядкування надзвичайних ситуацій у медичній сфері, що стає джерелом покращення якості медичного обслуговування в умовах сучасних воєнних конфліктів та кризових ситуацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Medical Support Principles. Chapter 16: Medical Support URL: <https://www.nato.int/docu/logi-en/1997/lo-1603.htm>
2. NATO Joint Medical Support – Reality and Vision URL: [https://www.sto.nato.int/publications/STO%20Meeting%20Proceedings/RTO-MP-HFM-109/MP-HFM-109-\\$KN2.pdf](https://www.sto.nato.int/publications/STO%20Meeting%20Proceedings/RTO-MP-HFM-109/MP-HFM-109-$KN2.pdf)
3. HEALTH AND MEDICAL SUPPORT CONCEPT URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10530-2014-INIT/en/pdf>